

LA BARRETINA

SETMANARI HUMORISTICH, POPULAR Y CATALÁ DE BONA MENA
DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLÍTICH
SORTIRÀ CADA DIVENDRES

Se trobarà en tots los kioscos de la Rambla y demés llochs de venda de periódichs

Encàrrechs y correspondencia: Carrer de Barbará, n.º 16 bis, entressol porta 1.^a

Número solt, 5 céntims. - Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu, ver *Set-Ciències*. — Carnestoltes, (poesia) per *J. Abril Virgili*. — Una obra d'art. — Disfressas de tot l' any, (poesia) per *Lirikidik*. — Bona arrivada, per *Mustafà Xiulets de Fustablanca*. — La nafra del matxo, (poesia) per *L' Ermità del Sió*. — La verge del Born, (acabarà). — Bonna fira, (poesia) per *Cuca Burjas y Salacruç*. — Un qüento, (acabament) per *Un gitano de Taradell*. — Cantars, Epígramas y cosas que no son epígrafas ni cantars. — A la vora del foch. — Telegramas. — Trenca-closcas. — Correspondencia.

!!! LOS AMICHIS DEL POBLE !!!

Pinxo de la Salvador. — ¿Que deu tenir aquella dona que plora? ja diu lo ditxo mentres uns ploran... nosaltres rihém. Ella. — Calla home, es una de tantas mares que han perdut sos fills à Cuba lluytant contra 'ls nostres; no te la miris, y aném, la porta está oberta — LO GOIG CANTA À TOTA VEU, — ara de pecar es hora, — després ja 'ns confessarém (1) ab los baus que 'ns mantenent;.... un articlet patriòtic... y llestos. Calsas. — Mireu la ploranera! eh... la... eh... la, eh la; com plora! al menos anessiu à ferho à un' altre banda! ¡ahont s' es vist venirnos à entristar, ara que 'l goig canta en nostres cors à tota veu!

(1) Copiat del derrer número de *La Esquella de la Torratxa*.

DE TOT ARRÉU

ENIM la satisfacció de participar á nos tres lectors la bona nova de que l' Excm. é Ilm. senyor Bisbe, ha entrat ja en franca y complerta millora, essent de esperar que mitjansant Deu, prompte se trobará enterament restablert de sa greu malaltia. Creyém que tan grata nova complaurá molt, á tots quants han demonstrat interès per la salut de nostre digníssim Prelat.

La Esquella de la setmana passada s' condol d' exos infelissoy noyets, vulgarment coneuguts per *trinxerayres*, que van perduts pels carrers de Barcelona, quan no s' troben reclusos á la presó, fent l' aprenentatge de criminals.

Fins aqui res tenen de particular los planys de *la Esquella* perque son los de tota persona dotada sisquera, de sentiments humanitaris.

Pero, ¿may dirien qui 'n te la culpa de açó, segons la *Esquella*? ¿No hi cauen? ¿No? Donchs... es la *Associació de Pares de familia!!!*

Tothom sap que tan benemerita *Associació* te per obiecte principal, la persecució de la pornografia en totes ses manifestacions, procurant apartar del vici y rehabilitar á tantes y tantes desgraciades, que, fins per forsa, son explotades per infames traficants de carn humana.

Los fruyts produuits per exa *Associació*, son immensos y valiosos. No cal sinó llegir les estadísticas, que anyalment publica, dels resultats obtinguts, pera compendre tot seguit l' odi y mala voluntat que li han de tenir tots los qui viuen d' eix comerç indigne y criminal.

¿A que vé donchs fer cárrechs á la *Associació de Pares de Familia*? ¿Qué diría l' *Esquella* si 'ls seus lectors, ó mes ben dit, los qui se la dexan penjar, li fessen cárrechs perque no publica articles sobre astronomia ó veterinaria?

Y ben mirat, mes li valdría; perque hi hâ uns altres *trinxerayres* tant ó mes funestos que 'ls del pati dels micos, de la presó, y son aquest jovent raquitich y descregut que viu enllotat en lo vici, essent la deshonra y l' torment de ses families; y pera aquest jovent, es vianda sabrosa lo vert ben carregat de pebre, que no hi manca may en la *Esquella* y en exos setmanaris pornogràfics, plens de bruticia, que fan fàstich y regiren lo ventrell, tan sols al mirarlos.

¿Qué ho fá que la *Esquella* sempre té lo dit al ull de la *Associació de Pares de Familia*? ¿Com es que essent exa *Associació* creada pera perseguir lo vici y les infamies que 's cometan contra infelices noyetes, fins menors de dotze anys, la *Esquella* en lloch de alabarla y apoyarla en sa caritativa tasca, la fa obiecte d' atâchs injustos y apassionats? Misteris son exos, que sens assegurarho, 'ns farien pensar si tal volta li convé mes, protegir als qui fan lo negoci en tan asqueroses industries, que no als qui les combaten.

Y encare resultan mes injustos los cárrechs de la *Esquella* y 's ven ben clar son afany de atacar á una *Associació* católica, quan al parlar dels infelissoy *trinxerayres*, cùlpantla de que no prodiga los seus cuidados á aquests desditxats, no resa ni un mot, fent veure que ignora sa existencia, de un altre obra de caritat cristiana, creada també, pels catòlichs, y que te per obiecte la protecció d' aquells *trinxerayres*. Nos referim á la «Visita de noyets presos» patrocinada per la academia de la Joventut Católica, d' aquesta ciutat; obra de grans resultats pràctichs, com se demostra en la interessantissima «Memoria» que son molt digne y zelós President tingué la honra de presentar en lo Congrés catòlic de Tarragona.

¿Y que 's pénson? L' «Assil Durán» per exemple, establiment destinat á recullí als noyets vagamundos, als *trinxerayres*, no es degut als sentiments caritatius de un catòlic, ¡cái! axó ho fan corre 'ls *llanuts*. ¿Y donchs qui l' ha fundat? Jo 'ls hi diré, com que molt sovint aquests pares indignes

que abandonen als seus fills, convertintlos en *trinxerayres*, son los qui ab mes afany llegexen, y millor practiquen les doctrines que 'ls inculquen las *Esquellas y Campanas* y demés de la trepa, moguts aquests periodichs, per un sentiment piadós, es molt probable que hi haurán esmersat tots los céntims que de cinch en cinch y de deu en deu arrepleguen. Ja ho poden creure, y si la *Esquella* no ho diu, es per modestia.

Tots los periodichs de la *llana*, que vol dir catòlichs, han significat la conveniencia de que en guany y en consideració á las víctimas que causa la guerra de Cuba se suprimissin las diversions del Carnestoltes. Y axó ho deurian fer grans y petits, pobres y richs. ó sia tan 'ls de l' *aygua clara* com los de l' *aygua lisa*: perque es repugnant que mentres nostres infelics soldats sufren los assalts dels cobarts assassins de la manigua, aquí hi hage despreocupats que vulgan divertirse, ab axó que en castellá ne diuhen *assalts*, y que en catalá, jo 'n dich una befa á les llàgrimes de les mares que ploren la mort ó la ausència dels seus fills.

Mes no, ¿que hi fa que 'ls pobres soldats morin á Cuba? Es alló de la sarsuela:

No es nada; un soldado muerto;

Puede el baile continuar.

Axi ho practiquen la gent del dia, los *esquilats*.

Axi ho proclamen los seus periódichs.

Mares que teniu fills á la guerra, mares que ploren la perduta de trossos del vostre cor, llegiu la *Esquella* del divendres passat, y os alegrareu!

Havem de divertirnos, gosar, sobre tot, gosar. Lo recort dels germans que lluyten y moren per la Patria l' havem d' esborrar ab lo burgit del goig y dels plaers.

Guayteu, guayteu la darrera plana de la *Esquella*.

Una.... *poca-vergonya*, rodejada de forquilles, y ampollas de xampany, vos invita, ab aquestes paraules:

«Entreu!.... La porta está oberta, lo goig-canta á tota veu....

Pequéu, que ara podeu ferho....

¡Després ja us confesaréu!...»

¡Axi s' provoca á Deu, justament irritat, quan descarrega 'l pes de sa divina justicia sobre nostre malaurada nació! ¡Axi s' fá befa del dolor de les pobres mares que ploren pels seus fills morts ó ausents!

¡Axi s' ofega lo sentiment de caritat cristiana que convida á recordar als germans que 's sacrificien en defensa de la patria!

SET-CIENCIES.

Carnestoltes

Tranquil com so, já de mí no estranyarán que la deria que 'm punxa quasi tot 'l any siga l' anà de disfressa.

Axi, no es gens de estranyá que quan arrivi la festa del poch gust y mala sombra fet un fardo, una epidemia rambla amunt y rambla avall disfruti 'l que no 's pot creure.

Aquest any no hi faltaré, (si hi vaig) mes passo lo pena mes tremenda d' aquest mon ¡no sé ab'quin trajo estraferme!

La caretta, tant se val, já ho sembla jo una caretta; lo vestit, axó 'm capifica me posa trist y 'm reventa,

Hi pensat en molts y ¡cái! y axó que la meva pensa bé prou que 'ls consta á vostés que 's lo qu' es diu de primera!

De dia no menjó res, de nit la son me rodejà, pero no dormo ni un quart sempre fixat en la seba, de veure com puch doná lo gran cop ab ma disfressa.

Vestit de mico, pensava, es cosa de molta gresca, pero y si trobas l' *Odon* y 't pren per familia seva?

¡De rata! no cal pensarhi en no sent de claveguera.

Es un vestit tan gastat que d' última moda sembla; y à mes si la casa es gran (?)

de *ratas* prou n' hi campejan. Si 't vestissis de *Campana*, però no que es mitj beneyta, segons va di el rellotger n' hi falta un trôs, ja pobretal (1). Potsé vestit de tres punts? es un trajo que fa efecte per fé 'l pinxo y fé la pó, a tota la quitxalleta.

En fi que no se 'i que fer la vritat no estich de vena y creguim que axó per mi me sá estar d' un humor negre, tant, qu' espero de vostés per si se 'ls acut l' idea d' un vestit original; que sens dilació ni treba baix sobre certificat l' envihin á casa meva y seva: Tres llits, xexanta, segon pis porta tercera.

J. ABRIL VIRGILI.

(1) Quan lo bombardeig de Gracia una bala va querdar la famosa Campana y pera que l' só no fos espatllat n' hi varen tallar un tros.

Una Obra d' art

er referirse á estimadissims amichs tres y fins colaboradors de nostre se manari no haviam volgut seguir sistema insensatori diluviesch Camp nero y Esquellayre, y per lo tant n' hauriam volgut parlar; ara no mes que copiar d' un diari d' aquela capital «El Noticiero» lo següent:

«Hemos visto expuesto en el Círculo Artístico de San Lucas el tríptico que al Excmo. Señor Marqués de Comillas regalan gran número de lo que tomaron parte en la última peregrinación obrera á Roma y que resulta en su conjunto una acabadísima obra de arte.

Figura el cuadro central el momento en que Su Santidad Leon XIII llevado en la silla gestatoria, rodeado de cardenales, obispos y altos dignatarios de la corte pontificia, bendice á los peregrinos que apiñándose artísticamente en los cuadros laterales, le aclaman entusiastas.

Los retratos de Su Santidad, de los cardenales arzobispos de Sevilla y Valencia y obispo de Barcelona, son de un perfecto parecido, acreditando vez más la fama de hábil retratista que ha sabido conquistar el señor Utrillo con los retratos de varias personas de distinguidas familias de esta capital.

En los cuadros laterales cuya agrupación de peregrinos y estandartes, resulta una verdadera maravilla de movimiento y color, se ve al Excmo. Marqués de Comillas con el uniforme de la Orden de Cristo en actitud noble y severa saludando al Pontífice resultando tal vez el más notable de los retratos que hemos mencionado.

Las esculturas que figuran al dorso de las puertas laterales, San Diego de Cadiz y San Juan de Avila, canonizados durante la estancia de los peregrinos en Roma, y la Purísima Concepción y Santiago que coronan el mueble, los firma el señor Llimona, siendo de una sencillez y sencillez notable como todo lo que sale de su taller.

Iguales elogios merecen los señores Masriera Riera en cuyos respectivos talleres se ha llevado á cabo la parte de fundición de bronces y construcción del mueble.

Mención especial merecen los arquitectos señores don Juan Martorell al que se debe el pensamiento y croquis general del tríptico y don Enric que Sagnier que con su acertada dirección ha sabido llevar á tan feliz término.»

DISFRESES DE TOT L' ANY

«Carnestoltes! ¡qu' es estrany! Diu que sols duran tres dies, mes aquí duran tot l' any.

Veus aquell quefe democrata; ben sapat, panxut y gros, que 's titula amich del pobre y de sos drets defensor! Arrenquemli la caretta: donchs se fa dir *senyor don*, y en dar *lunchs*, que jo en dich xefis, cada any gasta mitj milió.

Veus aquell jove ministre que al ser á la oposició moralitat demanava, axordant totas las corts! Arrenquemli la caretta:

ara donchs que cobra 'l sou,
s'ha hagut d' axamplar... las calsas,
engrexat de tants turrons.

¡Veus aquell sabi dels sabis
orgull del sige dinou
de les glòries de la mona
inspiradissim cantor!
Arrenquemli la careta:
son sas obras traduccions
d'autors que ni sab entendre;
es un sabi de llautó.

¡Veus aquell ferm socialista
que predica en sos sermons:
«La propietat es un robo»
«Tots los richs son uns traydors!»
Arrenquemli la careta:
es aquest un impostor,
proprietari de tres casas
de que 'n treu molts dineros.

¡Veus aquell que baladreja
per las bestias protecció
y mantén com de familia
una mona un gat y un gos?
Arrenquemli la careta:
si à las bestias porta amor,
perquè mata tants pollastres,
que l'engrexan més que un porch?

¡Veus aquell *tres-punts* incrèbol
que diu que la religió
nos ensenya tonterías
que no pot creure ni un boig?
Arrenquemli la careta:
donchs se creu eix *sprit-fort*
qu'ell ha mamat de la cabra,
la dida de Salomó.

¡Veus aquell de l' *aiga-lifa*
que organisa grans funcions,
balls, *corridas* y *kermeses*,
tot dels pobres à favor?
Arrenquemli la careta:
donchs à n' aqueix *filantrop*
los esguerrats li fan fàstich
y los pobres.... li fan pòr.

¡Veus la Campana y Diluvi
que volen sé 'ls salvadors
dels obrers de Catalunya,
escarnint sa religió?
Arrenquemlos la careta:
puix son aquests paperots
uns comerciants de garrofes
d'aufals, K. K. y de pinyols.

Carnestoltes? qu' es estrany!
Diu que sols duran tres días,
mes aquí duran tot l' any.

LIRIKIDILIK

Bona arrivada

K' arribada del nou capitá general havia posat en moviment à totes las personas notables de la ciutat, la estació del ferro carril plena de gom à gom per nombrósas representacions, de lo que s'en diuhent las forsas vivas. Allí diputats provincials, magistrats governadors ci-vil y militar fins los advocats notaris procuradors anantse al inf.... dich anantse reunint y agrupant, pera donar plegats lo saludo d' arribada à la primera autoritat militar de la província.

De prompte un u. u. u. u. u. u. u..... u..... u..... u..... l'arrach estrident desesperat de la màquina del tren que arribava, apagá 'l xarroteig que tanta gent enrahonant à l' hora feya, y al cap de un minut parava magestuosament, lo cotxe saló ahont sa excelencia arribava entre 'ls picaments de mans de 'ls qui l' esperavan.

Després, cent brassos axecats à l' hora lo mateix que si 's tractés d' agafar un plech de bitlets de banch, presentaven sas respectivas mans enguantades que 's barallavan pera estrenye primer la del Capità general, mentre altres sostenen tot un mostrari de barrets de tota mena deixant per un moment al descubert un reguitzell de caps, calvós uns, plens de pomada altres, negres aquells blanxs los demés enllá, es à dir, no hi faltava mes qu' un que digués trieu y remeneu.

Després d' haverli masegat las dos mans, y axis que S. E. tingué 'ls dos peus demunt del anden de la Estació va comensà pera éll la segona part de la funció consistent en treureli la pols del camí, tot donantli las mes estretas, cordials francas y expresivas abrazadas.

Pam pam pam, pam pam pam, pam pam pam pam, se sentia y axis poquet à poquet, la cosa va anar posantse tranquil, afortunadament per l' esperat; puix jo crech que si dura tant sols cinc minuts mes, no diré pols, ni uniforme, ni l' esquena ¡pobre senyó! me li dexan sincera, prou quedava allí mateix à trossos, víctima de aquell

raig de vapor, que ab tanta forsa llensava, la vâl-bula de la màquina de la amistat.

Al anar à posar lo peu al estrep del cotxe que li tenian preparat, un nutrit ¡visca! ressonà ab tal forsa per l' espay, que per poch me 'l dexan sort per tota sa vida; més, com estava ja en lo programa, no hi havia mes que pendre paciencia y esperar lo desitjat moment d' entrar en son palau.

Allí tenia encara que tributarli los honors corresponents lo corneta de guardia, segons mana la ordenança, quan entra el capitá general, pero aquest es un obsequi curt y breu, com tot lo militar.

Era el corneta de guardia aquell dia un bon xicot català conegit per en Garrigueta, fill d' un poble de la província de Lleida, y mentres en la estació tenien lloch las escenes esplicadas anteriorment, en la Capitanía general repartían com de costum lo ranxo als individuus del cos de guardia.

Qualsevol que hagués sentit la faràm dels sigrons y del tocino que treyan del pot de llauna y ficava 'l ranxero à cada una de las flambrieras dels soldats y hagués vist lo gust ab que aquests se 'ls menjaven, de segur que li hauria fet salivera.

Aquells xicots, à la edat en que en lloch de gana 's pateix fam, omplian sas bocas à desdir, y mes que 'ls altres nostre Garrigueta, que desde peti tenia un verdader deliri pels sigrons.

Quan ab mes entussiasme donchs estabia saborejant aquell be de Deu de ranxo un crit de ¡Corneta! ¡El capitan general!!! donat del cabo lo dexa fret com un glas.

Efectivament; lo cotxe de S. E. acabava de parar devant del palau y com à la milicia la falta mes insignificant de servir es un passaport pera contemplar una quinzenada las trenyinas del cabaloso, l' infelis Garrigueta dexa à terra 'ls ad-miniculs de menjá, y no li falta ansia pera corre à buscà la corneta boy fent esforços sobre humans pera empassarre la gran provisió de sigrons que dins la boca tregina.

Y sense mes temps que pera formar, va tenir que complir ab son deber tributant al capitá general los honors de ordenança

¡Desgraciat Garrigueta! porta la corneta als llavis, espera que passi S. E. dona 'l toch correspondent y... 'l pobre capitá general reb una pluja de sigrons.

MUSTAFA XIULETS DE FUSTABLANCA.

LA NAFRA DEL MATXO

Pau, trager, tenia
un matxo ja cascavat y mes que vell,
la esquena li dolia
quan posavan lo bast à sobre d' ell.
¿Qué tindrà?, diu son duenyó;
y agafant un grapat de palla y sal;
la esquena ab gran empenyo
li va fregant en busca del seu mal.
Quan à la nafra arriva
l' animal tira cossas, molt se dol,
la sal en llaga viva
fins als matxos los dona poch consol.
Aqni t' dol, aquí t' frech,
diu lo Pau, apretant mes fort la mà,
si t' causa algun gemech,
entengas que tan sols pe l' teu be s' fa.
La esquerda Campana
gemega fortemt, segons se veu,
perque cada setmana
reb de LA BARRETINA un frech molt greu.
Aquella tira cossas
per la sal que à la nafra li ha arribat,
y ab paraulas molt grossas
al qui guarirlo vol l' ha babejat.
Com altre Pau del quanto
aqui t' dol, aquí t' frech, repetirém,
y agafant ab contento
palla, vinagre y sal, fort fregarém.
Si las nafras que porta
volgués curarlas prest, ho farém tots
sinó, fregada forta,
sens fer cas de las dents del paperot.

L' ERMITÀ DEL Sió.

La Verge del Born

LLEGENDA

Il há en aquesta ciutat, en lo barri antich conegit per lo barri de Ribera, un bellissim temple, obra del sige XIV, quals altíssimas torras semblan voler apuntalar lo cel, y quals columnas primas y un poch inclinadas casi apar que no sostingan los atrevits archs. Aquest prodigi d' arquitectura ojival, aquesta maravella del art se diu Santa Maria del Mar. En l' ábside

d' aquesta iglesia hi há una porta de punta d' ametlla com las altres tres que serveixen d' entra-dà, la qual dóna à la antiga plassa del Born. Es dita porta la més petita y senzilla de la iglesia; s' hi puja per uns esglahons de pedra, y sobre d' ella 's veu l' imatge de la Verge, que té un fanaret penyat al devant. L' actitud d' aquesta imatge sembla un xich forsada; sas mans encreuadas se dirigeixen à la dreta y en actitud de pregaria; sa testa está girada envers l' esquerra, y en compte d' axecar-sa mirada al cel ab fervorosa alegria, sos ulls se dirigexen à la persona que la mira, y sa rialla trista sembla voler expressar tota la compas-sió de la Mare dels desgraciats. Sobre l' actitud d' aquesta imatge té Barcelona una llegenda.

Fa més de tres sigles, y en lo barri de la Ribera de Garví, avuy derribat desde 1715 pera construir la Ciutadela, en una casa petita, de botiga y un sol pis, com eran molts allavors en Barcelona situada apropi del convent de Sant Agustí, habitava una honrada familia de classe menestrala, composta solzament d' una viuda y son únic fill. Era à primers de novembre, à las set de la tarde, y los carrers estavan à las foscas; únicament una qu' altra llantia, que la devoció penjava al devant d' alguna imatge, brillava com una petita lluerna en aquell desert comport de carrers estrets, tots plens de giragonsas, com s' en veuen encara molts en Barcelona. Una pluja d' hivern queyà sobre la fangosa terra ab soroll acompanyat, lo qual se barrejava ab lo rumor de las groguentas ayguas de la sequia coneぐada per lo Rech, que corria llavors destapada per lo carre del mateix nom. En la botiga de dita casa estava la mare y lo fill, ell texin seda y ella filant en lo torn. Bar-celona, sempre industriosa, era ja en aquella época una digna rival de Milà, quals robas de seda, tota Europa las tenia en molta estima. No era necessari mirar à la mare y al fill pera conéixer tot seguit lo llas que 'ls unia, donchs tenian un paregut tan notable, que no donava dupte à equivocarse, y en los rostres d' abdós s' hi descobria lo tipo barceloni, veritable català, meytat gal y meytat iber, que 's trova en lo Mitxdia de Fransa y en la major part d' Italia, y pocas voltas en lo restant d' Espanya. La gran campana de la Catedral torbá la quietut ab lo primer toch de la Queda, à la que resonian las de Santa Marta, Sant Esperit y Santa Clara, y se sentiren à lo lluny las d' altres ba-rrys de Barcelona. De sopte lo jove atura lo teler; la mare para lo torn detinguda com per un ressort, y va dir:

—Has sentit, Sever?

Acabava de sentirse un crit d' angunia que pareixia surtir de la casa del costat. Abdós aturaren fins la respiració. Se sentí llavors un altre crit més dolorós, y per devant de la porta mitx oberta passaren corrent dos bultos que 's perderen entre la foscor. Sever deixá lo teler y sortí presurós: la casa del vehí estava tota oberta, y à dintre brillava la llum d' un cresol. Era lo vehí un vell que dexava quartos; li deyan de sobrenom lo juheu y passava per mol rich. Sever entrà en la botiga; los mobles estavan en desordre y agegut à terra l' infelis vell en mitx d' un gran bassal de sanch que brollava de las moltas feridas que tenia en lo pit y en son cap mitx axafat. Lo desgraciat doná l' últim sospir y morí: lo jove s' axecá un poch, y posà la mà sobre 'l cor del vell, y, veient que ja no respiraba, tornà horroritzat à casa seva.

Al arribari tancà la porta y comensà à contarli à la seva mare lo que acabava de succehir. La po-bre dona l' escoltava plena de pahor.

Llavors se va oure en lo carrer trapit de la ronda nocturna, y las campanas repetiren lo toch de la Queda ab tó trist. La ronda s' aturà en la casa del juheu. La mare y lo fill s' estremiren. De sopte van trucar à la porta.

—Qui demana? —digué la mare ab veu tremo-losa.

—Obriu à la justicia, Alianor.

Esgroguehida com la cera obri, y digué ab tran-quilitat:

—Qué vol de mí la justicia?

—Ha tocat la Queda y encara tens la llum en-cesa. —digué lo gefe de la ronda.—Has cayut en la multa Alianor.

—Encara falta l' últim toch, contestá ella. Vaig tot seguit à apagar lo llum y lo foch.

—l' lavors lo gefe s' acostá à la mare y al fill, y los va dir:

—No haveu sentit res aquesta nit?

Sever se tornà groch y digué ab temensa:

—No.

Alianor no contestá.

—Ja que no haveu sentit res, digué lo gefe, di-richtse à Sever, vina ab nosaltres.

—Y per qué?—preguntá la mare ab energia, ¿qu' ha fet lo meu fill?

—Lo vehí vostre ha sigut assassinat, y à vora sa porta hi hem trobat aquestas estisoras.

Abans de sortir Sever de la casa del juheu se sentí un soroll de metall produxit per un objecte que li va caure y qu' ell, impressionat per la des-gracia que acabava de succehir, no va sentir. Eran unes estisoras molt finas de Toledo, propias de

son ofici, que las feya servir pera tallar los fils que s' escapayan del texit....

Lo jove posá sa má en sa bossa; las estisoras que li ensenyaban eran las sevas, y ab veu de angunia va dir.

—Verge santa amparéume!

La ronda s' emportá al infelís jove, mentres sa pobre mare sola y agenollada deya:

—Verge María, tingau pietat de tots dos.

Llavors la gran campana de la catedral tocá l'últim toch de la Queda.

(Acabarà.)

BONA FIRÀ

—Au minyons, trieu, trieu,
gorras de totas las classes;
avuy perque som á fira
al vint per cent de rebaxa.
No aneu sense res al cap,
aprofiteus de la ganga.—

Un gran cove plé de gorras
tot passegant per la plassa,
per la diada de la fira,
axis cridava un gorratre.
quan s' hi presenta un pagés
y aquest dialeg s' entaula:
—Ey mestre, teniu cap gorra
que 'm vaiga bé?

—Prou, y macas;
Apa, aqui teniu aquesta
que us cau alló... ni pintada.

—¡Ramanoy! que alta se m' posa,
fins me penso qu' es de rata,
—No es de rata, es de satí,
ab la visera de pasta.

y aquest dialeg s' entaula:
—Con ne vol?

—Quatre pessetas
—Deu me n' regort de comprarla.
—Ne vol contra rals?

—Teniu,
aquestas no son tan caras.

—Pro també son mes mal fetas,
semblan cófias de maynada.

—May n' heu comprat vos, que siguin
de tros, tan ben etxuradas,
y que se us pinta.

—M' xiqueya

—Ja s' dona.

—Vol dir? m' enganya.

—Las gorras que jo fabrico
totas se donan.

—¡Caramba!
—y m' jura vosté que s' donan?

—Li juro.

—Vaya una ganga!
Cavall dat no hi miris pel;
pasarho bé y moltas gracies.

Ab un pam y mitj de nas
ne quedá l' pobre gorratre,
ensemics que l' astut pagés
fent lo tal, se las guillava.

CUCA BORJAS Y SALACRUCH

DEDICAT Á NOSTRES PETITS BARRETINAYRES

UN QUÉNTO

LOS CINCH SOLDATS Y UN CABO

(Acabament)

En sent que va comensá á clarejar, va alsarse com va poguer, y mitj arrossegantse, va arripiar fins ahont era la cabra, ab lo cos tot ple de feridas.

La cabra, á més de las sabatetas ja duya faldillas; y tot gratant gratant per terra, va arrancar una herba que la doná al pobre cabo dihentli que se la passes per las feridas, y li serían totas curadas. Ho feu lo pobre cabo, y tal dit tal fet no va quedarli ni senyal de feridas.

Passá tot lo dia passegant pel jardí.

Ja n' es arrivada la segona nit y si en la primera l' havían cusit á punyaladas, aquesta á colps de sabre li varen malmetre tant las camas, que per anar al lloch ahon hi havía la cabra, va trigar més de sis horas.

La cabra, que á més de sabatetas y faldillas ja portava sach, axis que l' veié efectuá la mateixa operació del dia abans.

Tan havía patit lo malmés cabo, que manifestá sa resolució de no volguer passar cap més nit en aquella casa; pero la cabra, ab suplicas, gemes y plors, lográ enternirlo de tal manera, que s' decidí á passarhi la derrera nit.

¡Y quina nit més horrorosa y pesada fou aquella pera l' pobre cabo! Li varen tallá una cama; l'

altre la tenia mitj trossejada y ab una sola ma que li quedava, va agafar la cama tallada y l' altra ma, y ab lo cap que se li aguantava tan sols per una trista pelleringa, si l' dia abans tingué que emplegar sis horas pera arribar al lloch ahon hi havía la cabra, en aquest dia li 'n foren precisas deu.

La cabra ja no era cabra, sino lo que li havia promés; una reyna.

Després d' haver efectuat las operacions dels días anteriors, pera poderli curar las llagas, li diqué: Ja veus que he complert ma paraula, més pera poderse efectuá l' matrimoni com te vaig prometre, has de pujar demunt d' una àliga que ara vindrà, y ella 't portarà á un castell en lo qual me trobarás y allí nos casarém y viurém ditxosos.

Dech advertirte, continuá la reyna, que pel camí l' àliga 't demanarà carn y si no 'n tingueses jay! no haurías guanyat res, se 't menjaría á tú. Ditas aquestas paraulas desaparegué y 's presentá una àliga tan grossa que feya fredat.

Lo cabo agafa un xay y puja demunt de l' àliga y aquesta comensa á volar.

En sent amunt, l' àliga diu: carn, carn, y al sentirlo l' cabo li dona una cuixa de xay.

L' àliga se 'l menja y vola que volarás.

Carn, carn, al cap de un rato torna á dir l' àliga y l' pobre cabo li dona l' altre cuixa.

Quant foren molt enlayre, molt enlayré, carn, carn, torna á portolegá l' àliga y acabava de donar-li uu bon tros de la espalda, al mateix temps que comensava á veure l' castell ahon se dirigía.

L' àliga s' gira cap allá y carn, carn, anava dihent tot sovint, y figureuvs lo espantat que estaría l' cabo al observar que la carn ja se li acaba.

L' àliga s' menjava el derrer tall de carn, quan se trobava ja enfront lo castell, ahon alegre y content baxá l' cabo, trovantli á la reina jove y hermosa, vestida ab elegantissim trajo de cort y carrayada de perlas y diamants, que seguida de numeros y brillant sequit aná á rebrel com li havia promés.

Y ara, aquí hi ha un gos, allá un gat, lo quento s' ha acabat.

UU GITANO DE TARADELL.

CANTARS, EPÍGRAMAS

Y COSAS QUE NO SON EPÍGRAMAS NI CANTARS

Cantars bilingües

*Sufrimos frío en invierno
y en el verano calor.
pro tenint apropi La Esquella
no más sentim que fortó.*

*En el mundo de los ciegos
el tuerto, dicen que es rey;
y entre la gent esquilada
més medra, qui es més pillet.*

Epígramas

En un exámen d' historia
preguntava l' president
á un noy d' escassa memoria,
quins eran principalment
los sultans dignes de gloria,
com quedava mut y fret,
un company, baix, li apuntá,
Abdelassis Mahomet,
y ell mitj turbat contestá:
Abdelassis quarts de set.

JOSEPH MARIA BELCOT.

—Per curar los ulls de poll,
deya un dia don Sevé,
lo milló es portá espadenyas;
....com que ell es espadenyé.

A LA VORA DEL FOCH

En un taller: lo fadri entrá sens saludar, y l' amo vejentlo digué:

—¿Que fan las bestias quan arriban á casa seva?

—Se fican entre mitj de las altres—respongué l' fadri.

P. G. P. BARCELONI.

—Assistencia, que s' mata un home, cridava un que volía suicidarse.

—Ahont es l' assessí, li preguntá un municipal que hi arrivá allí cansat de corre.

—Soch jo,

—¿Y á qui tractava de matar? ¡Infame canalla!

—A mi mateix; y per axò hi cridat.

—Ah

M. ABAD.

Telegramas

Sanahuja 11-1-n.-Un congrés compost dels cinc sis campaneros d' aquesta vila ha declarat que la Campana de Gracia es un paperot que no per res ni serveix per... etc. y l' han escombrat de totas sus casas convencuts de que la llibertat i igualtat y fraternitat que convé al poble, es la que predica la Barretina.

Lo CORRESPONSAL.

Donem la benvinguda á aquests nous barretinayres y estem segurs que en nostre camp hi trovarán la felicitat, temporal y eterna, lluny de las asquerosa y corrompuda baba de la Mercançana Campana.

Cablegrama

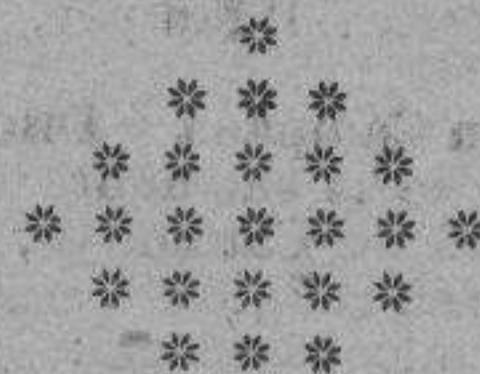
Cuba 10-12-n.-Lo generalissim insurrecte Macario ha declarat solemnemente que en cas de que triomfessen los seus, repartirà molts carmelitos y pinyols entre Diluvio, Campanas, Esquelles Publicitats etc. y al personal de governants, diputats y demás españoles masones, que ab sa campaña contra las órdenes religiosas, y ablleysmáticas, tan han contribuit á fomentar la insurrecció.

També ha dit que s' admira del modo com tot aquella colla saben ara albordar al poble, fent creure que combaten la insurrecció quan á n' ell li consta lo que l' estiman.

UN DESERTOR INSURRECTE.

TRENCA-CLOSCAS

Rombo

NEN COLL.

Geroglífich

X

ANIMA

ADI

LAKMP

ANA

KDEL

SI

S. C. y S.

Solucions als trenca-closcas del número passat

A la xarada: Camisa.

A la targeta-xarada: Emiliana.

CORRESPONDENCIA

Pamias Febras y Tatatarit; qu' es corneta? anirá al torn que ja sabrá l' qu' es.—Corripies y aglans; ho filé y m' agradaría veure algun' altra cosa de vosté.—A. Artis B. aquest cop no pinta.—Reventa granotes Vigots d' Espart, Pela pressechs, Un Barrinayre, Teboll, Lo Alegret de Iborra y Fesomia y Un Colomet del Besós, mirarem d' aprofitar.—Noy de l' aymia, (ja veu que no l' nombro), alsa, alsa, ditxosa Paquita (qui sona me li confecciona! Perdoni, pero si obríssim la mà, La Barretina's convertiría en un setmanari pe 'ls enamorats, y 'ls que no ho están s' aborrijan).—Roch Rich y Ruch, J. M. Soler. Sets y Nous, Un jove, A. Ll. R. J. Jep Cogula, N. Oller, L' Ermitanet de Queralt, Jep Neri, Manel Noguera, P. Jep, Rich, Avent Vingutjai Sochaqui A. Sallescas J. Robert P. y Pau Rebalada, tot lo de vostés, fá la carnicera, pero ho tindrém de salár un xich si 'ns ho permeten.—Epigramatic, no es pas parent de vosté un que 's firma així y sol visitar lo corral de La Campana? Anirán los qu' envia.—A. T. A. lo vers molt bé, la prosa no va, puix es massa dextatada y poch literaria. Llegeixi y no 's desanimi. Pau Gralla, va molt bé y moltas gracies quant t' ho agraeixol y que 'm plau la collaboració de gent de blusa com tu, fill del poble, dedicant la activitat y bona instrucció á desentrenyin 'ls ulls de tots mateixos companys; Si l' Director de La Campana fos democrata de blusa, també faria com tu, ensenyaria, com ho fas al poble, las conseqüències de la campanera propaganda. J. Paloma J: Molt rebé, fort, fort, J. Alcoverro, vingui sovint y ab aquest genero, qu' es lo qui 'ns fá mes pessa. Joanet d' Espolla, que vol que li diga? donchs qu' es una llàstima, axo de que hagi passat tan temps en poder de les mussas la cansó del burro. Per axó anirá; perque l' efecte del sinapsme dura, y la malaltia es de mort. Li enviaré una illura de café per que aquellas senyoras no se li adormin tant.—Anton S. y C. ab correspondents com vosté se salva qualsevol diari, ey, no pas d' aquells. Rebra una petita expressió de mon afecte.—M. I. M. lo mateix li dich y rebrán tots dos los números de mes, que demandan desde avuy. Queda quelcom pera contestar.